

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИХ ГРУП В УКРАЇНІ

ANALYSIS OF REGULATORY SUPPORT FOR THE FUNCTIONING OF INDUSTRIAL-FINANCIAL GROUPS IN UKRAINE

У статті досліджено стан нормативно-правового забезпечення функціонування промислово-фінансових груп в Україні. Застосування цього засобу стратегічного управління потребує наявності науково обґрунтованої нормативно-правової бази. Функціонування промислово-фінансових груп на певний термін було регламентовано лише в одному нормативно-правовому акті – Законі України «Про промислово-фінансові групи». Проблеми нормативно-правового забезпечення функціонування промислово-фінансових груп в Україні у вітчизняній науковій літературі не приділялося необхідної та достатньої уваги. Метою дослідження є оцінка дієвості цього правового документу на основі проведення його економіко-правового аналізу.

Ключові слова: аналіз, нормативно-правове забезпечення, промислово-фінансова група, Закон України «Про промислово-фінансові групи», Господарський кодекс України.

В статье исследовано состояние нормативно-правового обеспечения функционирования промышленно-финансовых групп в Украине. Применение этого способа стратегического управления требует наличия научно обоснованной нормативно-правовой базы. Функционирование промышленно-финансовых групп на определенный срок регламентировалось лишь одним нормативно-правовым актом – Законом Украины «Про промислово-фінансові групи».

Проблеме нормативно-правового обеспечения функционирования промышленно-финансовых групп в отечественной научной литературе не уделялось необходимого и достаточного внимания. Целью исследования является оценка действенности этого правового документа на основе проведения его экономико-правового анализа.

Ключевые слова: анализ, нормативно-правовое обеспечение, промышленно-финансовая группа, Закон Украины «Про промислово-фінансові групи», Хозяйственный кодекс Украины.

The state of the regulatory support of the functioning of industrial-financial groups in Ukraine is researched in the article. Using this strategic management tool requires the existence of a scientifically sound regulatory framework. Now the functioning of industrial-financial groups was for a certain period was regulated only in one legal act, in The Law of Ukraine "On Industrial-Financial Groups in Ukraine". Problems of regulatory support of the functioning of industrial-financial groups in Ukraine did not receive the necessary and sufficient attention in the national scientific literature. The purpose of the study was to assess the effectiveness of this legal document on the basis of its economic legal analysis.

Key words: analysis, regulatory support, industrial-financial group, Law of Ukraine "On Industrial-Financial Groups in Ukraine", Commercial Code of Ukraine.

УДК 334.75

Братута О.Г.

к.е.н., доцент,
докторант кафедри економіки
промисловості та організації
виробництва
Український державний хіміко-
технологічний університет

Постановка проблеми. Економіка України хоча і визнана у світі за складом уже сформованих основних інституційних засад як ринкова господарська система, усе ще залишається у групі слабо розвинутих країн. Її осучаснення передусім потребує прийняття на загальнодержавному рівні комплексу довгострокових стратегічних рішень, до переліку яких слід віднести заходи щодо створення належних правових умов для впровадження на мікрорівні господарської сфери буття такої видової форми об'єднання підприємств, як промислово-фінансова група. Остання, як свідчить світовий досвід, є одним із дієвих інструментів структурної перебудови національної економіки та підвищення до належного рівня конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. Застосування цього засобу стратегічного управління потребує наявності науково обґрунтованої нормативно-правової бази, яка нині відсутня. Закон України «Про промислово-фінансові групи» був прийнятий 21 травня 1996 р. та перестав бути чинним із 9 травня 2010 р. Слід відзначити, що за весь термін дії цього Закону зазначений інструмент стратегічного управління практично не використовувався. Одна з основних причин такого становища

пов'язана з недосконалістю відповідної нормативно-правової бази.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми нормативно-правового забезпечення функціонування промислово-фінансових груп в Україні у вітчизняній науковій літературі не приділялося необхідної та достатньої уваги. На існування цієї проблеми (і то в частині тлумачення окремих положень наявної нормативно-правової бази) звертали увагу такі науковці, як Л.М. Чепурда, О.О. Гиль, І.Т. Єгорова [1–3]. Водночас ці напрацювання не вирішують проблему недієвості нормативно-правового забезпечення функціонування промислово-фінансових груп.

Постановка завдання. Функціонування промислово-фінансових груп на певний термін регламентовано лише в одному нормативно-правовому акті – Законі України «Про промислово-фінансові групи» [4]. Метою дослідження є оцінка дієвості цього правового документу на основі проведення його економіко-правового аналізу. Під час проведення дослідження використано методи: порівняльного аналізу, історичного аналізу, системного аналізу, категоріального аналізу, а також узагальнення.

Виклад основного матеріалу дослідження.

На відміну від Господарського кодексу України в частині положень щодо об'єднання підприємств [5] Закон України «Про промислово-фінансові групи», як уже зазначалося вище, був чинний лише протягом обмеженого терміну. Таке становище не пов'язано з тим, що відповідна видова форма об'єднання підприємств стала морально застарілим інструментом ведення конкурентної боротьби серед господарюючих суб'єктів чи засобом формування державою «полюсів розвитку» або «вісей розвитку» національної економіки, а тому втратила свою споживчу цінність як окремий вид організаційної інновації. На нашу думку, зазначена проблема зумовлена дією таких основних, засадних для умов функціонування національної економіки, причин:

1. Хоча економіка України ще й досі належить до перехідного типу макроекономічної системи, вона сформована на основі ринкових інститутів, що було визнано провідними економічними країнами світу на початку нинішнього століття. Водночас у процесі трансформації вона не набула ознак економіки підприємницького типу. Вітчизняна економіка протягом тривалого перехідного періоду трансформувалася з економіки соціалістичного типу в ерзац-ринкову, тобто в олігархічну національну капіталістичну систему. Для неї, як і для будь-якого різновиду монополістичної ринкової структури, притаманна «Х-ефективність» функціонування як економічної системи, а отже, відсутність попиту з боку галузевих підприємств-лідерів на науково-технічні розробки і, як наслідок, глобальна переорієнтація потоку фінансово-кредитних ресурсів до спекулятивних чи тіньових сфер національної економіки.

2. Об'єктом національної системи державного регулювання вже тривалий час виступає комплекс проблем, пов'язаний зі стабілізацією народного господарства країни в короткостроковому періоді його функціонування. Процеси економічного зростання, а тим більше економічного розвитку, не перебувають у фокусі державної економічної політики. Інструментарій з арсеналу засобів стратегічного управління практично не задіяний на загальнодержавному рівні виконавчої гілки влади. Внаслідок цього не реалізується один з основних напрямів «економічної політики держави», передбачений у п. 1 ст. 10 Господарського кодексу України, – «структурно-галузева політика», що, своєю чергою, перетворює на декларативний інший її напрям – політику інституційних перетворень, зокрема в частині питань, які стосуються впровадження у вітчизняну господарську практику такого сучасного економічного явища, як об'єднання підприємств, зокрема певних його видових форм.

3. Невідповідність окремих термінологічних положень Закону України «Про промислово-

фінансові групи» економічній природі відповідної видової форми об'єднання підприємств. Зокрема, наведена оцінка стосується:

- змісту та складу істотних ознак, представлених у дефініції правового терміну поняття економічного явища «промислово-фінансова група»;
- визначення змісту економічних інтересів, що мотивують підприємства та вищий орган виконавчої влади до створення промислово-фінансових груп;
- складу суб'єктів, які приймають участь у створенні відповідного виду об'єднання підприємств;
- порядку створення цієї видової форми об'єднання підприємств;
- найменування правового терміну, який використовується для ідентифікації відповідного виду об'єднання підприємств;
- визначення класифікації форм існування промислово-фінансових груп.

Аналіз змісту правового терміну «промислово-фінансова група» (п. 1 ст. 1 Закону України «Про промислово-фінансові групи») дає можливість виокремити такий склад сутнісних істотних ознак цієї видової форми об'єднання підприємств:

1) мету створення зазначеної форми – реалізація «державних програм розвитку пріоритетних галузей виробництва і структурної перебудови економіки України»;

2) мотивацію участі господарських організацій у створенні відповідного їх об'єднання – «отримання прибутку»;

3) роль вищого органу виконавчої влади загальнодержавного рівня у створенні промислово-фінансової групи – «створюються за рішенням Уряду України»;

4) склад членів об'єднання – «промислові підприємства, сільськогосподарські підприємства, банки, наукові і проектні установи, інші установи та організації усіх форм власності».

Із представленого складу істотних ознак за формальними методологічними вимогами формування дефініції поняття явища перша з них виконує логічну функцію акумуляції, а решта – координації.

Щодо змісту сутнісної ознаки, яка розкриває мету створення промислово-фінансової групи, є певні зауваження онтологічного характеру. Зокрема, зазначена ознака не забезпечує індивідуалізацію поняття відповідного економічного явища. Для реалізації заданої у дефініції правового терміну мети може бути застосований зазначеним органом державної виконавчої влади будь-який із наявних в арсеналі державного регулювання способів – як на основі:

1) створення або уже діючого концерну з комплексною виробничою структурою державної чи колективної форми власності;

2) створення або уже діючого холдингу, у складі якого перебувають технологічно споріднені підприємства різної галузевої спеціалізації;

3) створення промислово-фінансової групи.

Крім того, слід додати, що розвиток окремих пріоритетних галузей національної економіки має відношення до стратегій типу «полюсів розвитку», а отже, не потребує застосування такого виду об'єднання підприємств, як промислово-фінансова група, завдяки якій реалізується стратегія «вісей розвитку».

Щодо процесу структурної перебудови національної економіки, яка належить до перехідного типу макроекономічної системи, то для його забезпечення можуть бути використані як глобальні базисні піонерні інновації, так і глобальні наслідуючи. Враховуючи економічну природу об'єднання підприємств, можна стверджувати, що такий його вид, як промислово-фінансова група, необхідно застосовувати лише у першому варіанті стратегії, що ж до іншого, то тут достатньо обмежитися засобами державного регулювання з арсеналу фіскальної політики.

Ще слід додати, що зі складу трьох, що залишилися, істотних сутнісних ознак доцільно вилучити ту, яка визначає мотивацію участі господарських організацій у створенні промислово-фінансової групи. Підставою для такого висновку є те, що відповідна ознака має відношення як істотна до визначення такого поняття, як «господарська організація», останнє, своєю чергою, є співвідносним до поняття відповідної видової форми об'єднання підприємств.

Таким чином, є всі підстави констатувати, що представлені в дефініції правового терміну «промислово-фінансова група» істотні ознаки як за своїм складом, так і за змістом не забезпечують розкриття сутності цього терміну і як видової форми об'єднання підприємств, і як інструменту державного регулювання процесів економічного розвитку національної економіки.

Щодо окремих положень Закону України «Про промислово-фінансові групи», які стосуються визначення змісту економічних інтересів, що мотивують підприємства та уряд України до створення відповідної форми об'єднання підприємств, то не всі з них можна визнати науково обґрунтованими, а отже, погодитися. Зокрема, хибно визначено інтереси учасників промислово-фінансової групи. Головним чином, це пов'язано з ототожненням авторами Закону понять «підприємство» та «господарська організація», тоді як ці поняття знаходяться у відношенні підпорядкування як одиничне до загального. Своєю чергою, це призводить до ігнорування специфіки господарського буття підприємства у формі підприємницької діяльності. За таких обставин закономірно, що мотивацію підприємств до участі в промислово-фінансовій групі визначено загальним щодо господарської організації положенням – потребою в отриманні прибутку. Насправді підприємство зацікавлено у створенні підприємницької монополії, яка повною мірою

на певному відрізку часу дає змогу реалізувати засадні стратегічні цілі підприємства – отримання економічного прибутку та забезпечення необхідних умов для неперервності життєвого циклу цієї видової форми господарської організації.

Щодо економічної мотивації вищого органу державної виконавчої влади, то відповідне положення потребує конкретизації – забезпечення структурної перебудови народного господарства країни на основі такого типу стратегій економічного розвитку, як «вісей розвитку».

Вищезазначені висновки з аналізу стосовно мотивації участі різних економічних суб'єктів у створенні промислово-фінансової групи дають змогу обмежити склад учасників цього виду об'єднання підприємств лише групою технологічно споріднених підприємств різної галузевої спеціалізації. Виключення зі складу учасників комерційних банків зумовлене тим, що ці господарюючи суб'єкти лише приймають участь у мобілізації частини кредитних ресурсів для фінансування інноваційно-інвестиційної діяльності членів об'єднання. Що ж до наукових і проектних установ, то пропозиція стосовно їх виведення за межі групи учасників обґрунтовується тим, що ці суб'єкти сфери господарювання лише надають учасникам об'єднання послуги у створенні та впровадженні нематеріальних ресурсів, тобто також сприяють здійсненню інноваційно-інвестиційної діяльності зазначених підприємств-учасників. Водночас за певного рівня економічного потенціалу підприємств, які включені до складу промислово-фінансової групи, останні здатні створювати інноваційно-інвестиційні послуги силами власних функціональних підрозділів.

Щодо порядку створення промислово-фінансової групи (ст. 3 Закону України «Про промислово-фінансові групи»), то його доцільно визнати майже досконалим за винятком двох положень, які стосуються суб'єкта ініціативи та способу відбору проекту створення цієї видової форми об'єднання підприємств.

Підприємства мають можливість забезпечити здійснення власної господарської діяльності підприємницького типу з використанням глобальних базисних піонерних інновацій не тільки завдяки створенню промислово-фінансової групи, а й інших відомих зі світової господарської практики форм об'єднання підприємств, зокрема перехресного холдингу або стратегічного альянсу. Утворення останніх не потребує державного втручання, тому що господарські цілі, які вирішуються завдяки створенню відповідних форм, безпосередньо не переплітаються з економічними цілями держави. Отже, специфіка промислово-фінансової групи як окремої форми об'єднання підприємств визначає й ініціатора її створення – це може бути лише вищий орган державної виконавчої влади. За таких обставин перед відповідним суб'єктом постає про-

блема щодо вибору між варіантами пропозиції створення промислово-фінансової групи різними складами технологічно споріднених підприємств різної галузевої спеціалізації. Різноманіття конкурентних варіантів пропозиції об'єктивно зумовлене наявністю вищезазначеної мотивації у господарюючих суб'єктів. Раціональне вирішення цієї проблеми можливо тільки на конкурсній основі, а отже, у методиці порядку створення промислово-фінансової групи необхідно передбачити пункт про проведення конкурсу щодо вибору найбільш ефективного варіанту відповідного проекту як засобу реалізації відповідних цілей, передбачених у структурно-галузевій політиці уряду України.

Проблема найменування правового терміну, який використано для ідентифікації такої видової форми об'єднання підприємств, як промислово-фінансова група, пов'язана з традиційною практикою у вітчизняній системі державного управління у наданні пріоритету одному з критеріїв, на підставі яких визначалися базові галузі народного господарства країни. На сучасному історичному етапі еволюції економічної сфери буття, для якого характерний підприємницький тип розвинутої товарної форми її організації, такі критерії, як переваги у сировинній базі або наявність історично традиційних базових галузей, поступилися місцем визначенню таких галузей, які забезпечують упровадження провідних напрямів НТП. Яскравими прикладами таких змін у методології розроблення, а також дієвої й ефективної реалізації такого напрямку державної економічної політики, як структурно-галузева політика, є досвід таких країн, як Японія, Ізраїль, Південна Корея та деяких інших. За таких обставин використання у найменуванні правового терміну «промислово-фінансова група» таких слів, які позначають галузеві особливості цієї видової форми об'єднання підприємств, слід визнати логічною помилкою та науково не обґрунтованою з урахуванням історичних реалій, онтологічною хибною.

У Законі України «Про промислово-фінансові групи» була передбачена класифікація промислово-фінансових груп за критерієм охоплення господарською діяльністю економічного простору: «промислово-фінансові групи в Україні» (національні) та «транснаціональні промислово-фінансові групи» (міжнародні). Щодо цієї класифікації можна зробити два зауваження:

1) господарська діяльність транснаціональних промислово-фінансових груп поширюється на мегаекономічний простір, а це вже не узгоджується з межами проведення такого виду державної економічної політики, як структурно-галузева;

2) термін «транснаціональні промислово-фінансові групи» є науково хибною спробою підмінити таку окрему видову форму об'єднання підприємств, як стратегічний альянс, регулювання діяльності якої

потребує системи економіко-правових механізмів на мега, а не макрорівні економічної сфери буття.

4. Наявність протиріч між окремими положеннями Господарського кодексу України та нормативним актом, у якому передбачена регламентація створення та діяльності промислово-фінансових груп. Головним чином, це стосується:

1) визначення промислово-фінансової групи як видової форми об'єднання підприємств. Незважаючи на те що Закон України «Про промислово-фінансові групи» був прийнятий значно раніше, ніж Господарський кодекс України, та певний час був із ним чинним, у положеннях Кодексу, присвяченим об'єднанню підприємств, промислово-фінансова група відсутня й у складі видів, й у складі організаційно-правових форм зазначеного типу організаційної структури підприємництва;

2) переліку інструментів державного регулювання, використання яких сприяє заохоченню підприємств до участі у складі такого виду об'єднання. Слід наголосити, що засоби державного регулювання діяльності промислово-фінансових груп у відповідному Законі, і це необхідно визнати одним із його суттєвих недоліків, були необґрунтовано обмежені. Так, не передбачалося використання взагалі або не повною мірою таких інструментів державного регулювання господарської діяльності, як: державне замовлення; регулювання цін і тарифів на продукцію та послуги; надання інвестиційних, податкових та інших пільг; цільових інновацій, кредитних гарантій. Своєю чергою, використання перелічених засобів передбачено у Господарському кодексі України в межах економічного механізму забезпечення реалізації державних цільових економічних програм.

За таких обставин, а також урахування те, що регламентація усього комплексу питань функціонування господарської сфери буття нині сконцентрована в межах такого правового документу, як Господарський кодекс України, недоцільно створювати окремий закон щодо промислово-фінансових груп. У цьому плані припинення чинності раніше існуючого Закону України є виправданими, але помилковим є вилучення зазначеної видової форми об'єднання підприємств із вітчизняного правового поля. Відповідні положення стосовно промислово-фінансової групи (за умови попередньо науково обґрунтованого визначення як ім'я, так і дефініції цього економіко-правового терміну) повинні знайти відображення у главі 12 розділу II Господарського кодексу України, яка присвячена регламентації функціонування об'єднання підприємств. Норма права має передбачати положення стосовно визначення базового правового терміну, яким позначається відповідне економічне явище, його характерних ознак, класифікації конкретних форм, а також у ній має бути прописана функція вищого органу виконавчої влади загальнодержав-

ного рівня щодо встановлення порядку утворення промислово-фінансової групи.

Висновки з проведеного дослідження. Теоретичний аналіз нормативно-правового забезпечення функціонування промислово-фінансових груп в Україні дав змогу зробити такі висновки:

1. Нинішня неформальна інституційна структура національної економіки не сприяє впровадженню такої видової форми об'єднання підприємств, як промислово-фінансова група, у реальну практику господарювання.

2. Раніше діючий, а нині такий, що втратив чинність, Закон України «Про промислово-фінансові групи» не давав: чітких науково обґрунтованих і нормативно визначених загальних й істотних ознак відповідного економічного явища та його окремих видових форм; не визначав повною мірою адекватних економічній природі цього економічного явища функцій і специфічного організаційного способу утворення.

3. У Господарському кодексі України, у частині, яка присвячена регламентації функціонування об'єднання підприємств, не передбачена така видова форма зазначеної організаційної структури підприємництва, як промислово-фінансова група.

4. Враховуючи нагальну важливість для національної економіки промислово-фінансової групи як одного із сучасних інструментів стратегічного управління у питаннях структурної перебудови та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, запропоновано включити до глави 12 розділу II Господарського кодексу України положення, які стосуються регламентації функціонування промислово-фінансових груп.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навч. посіб. / за заг. ред. Л.М. Чепурди. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 269 с.
2. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навч. посіб. / О.О. Гиль, Л.О. Гришина, П.М. Карась. Львів.: Новий світ-2000, 2009. 248 с.
3. Єгорова І.Т. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навч. посіб. Львів.: Новий світ-2000, 2009. 331 с.
4. Закон України «Про промислово-фінансові групи в Україні». URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v_234800-96.
5. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

REFERENCES:

1. Hyl' O.O. Economics and organization of union of enterprises / navch. posibnyk.: O.O. Hyl, L.O. Hryshyna, P.M. Karas. – Lviv.: Vyd. "Novyi svit-2000", 2009. – 248 p. (in Ukrainian).
2. Economics and organization of union of enterprises / navch. posibnyk.: Pid zah. red. L.M. Chepurdy. – K.: Tsentr navchalnoi literatury, 2005. – 269 p. (in Ukrainian).
3. Yehorova I.T. Economics and organization of union of enterprises / navch. posibnyk.: I.T. Yehorova. – Lviv.: Vyd. "Novyi svit-2000", 2009. – 331 p. (in Ukrainian).
4. The Law of Ukraine "On Industrial-Financial Groups in Ukraine" [Electronic Resource]. – Mode of access: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v_234800-96. (in Ukrainian).
5. Economic Code of Ukraine [Electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (in Ukrainian).

Bratuta O.G.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Doctoral Student at Department of Economics
of Industry and Production Organization,
Ukrainian State University of Chemical Technology

ANALYSIS OF REGULATORY SUPPORT FOR THE FUNCTIONING OF INDUSTRIAL-FINANCIAL GROUPS IN UKRAINE

Although Ukraine's economy is recognized in the world as a market economy system by the composition of the already established basic institutional framework, it still remains in a group of underdeveloped countries. In the first place, its modernization requires the adoption of a complex of long-term strategic decisions at the national level, the list of which should include measures to create the appropriate legal conditions for the introduction of such a specific form of enterprise merger as an industrial-financial group at the micro level of the economic sphere. As the world experience shows, the latter is one of the most effective tools for the structural adjustment of the national economy and for improving the level of competitiveness of uniting enterprises. Using this strategic management tool requires the existence of a scientifically sound regulatory framework, which is currently absent. The Law of Ukraine "On Industrial-Financial Groups in Ukraine" was adopted on May 21, 1996, and ceased to be in force on May 9, 2010. It should be noted that for the entire term of this law, the indicated strategic management tool was virtually unused. One of the main reasons for this situation is the imperfection of the relevant regulatory framework.

Problems of regulatory support of the functioning of industrial-financial groups in Ukraine did not receive the necessary and sufficient attention in the national scientific literature. The existence of this problem in the

interpretation of certain provisions of the existing regulatory framework attracted the attention of such scholars as Chepurdy L.M., Hyl O.O., Egorova I.T. At the same time, these developments do not solve the problem of the ineffectiveness of the regulatory support of the functioning of industrial-financial groups.

The purpose of the study was to assess the effectiveness of this legal document on the basis of its economic legal analysis. While conducting research, the following means were used. They are comparative analysis, historical analysis, system analysis, categorical analysis, and generalization.

The theoretical analysis of the regulatory support for the functioning of the industrial-financial groups in Ukraine made it possible to draw the following conclusions:

1. The current informal institutional structure of the national economy does not contribute to the introduction of such a specific form of enterprise merger as an industrial-financial group in real business practices.

2. The law of Ukraine "On Industrial-Financial Groups in Ukraine", which was previously in force, and at the present time, did not provide clear, scientifically substantiated and statutory defined general and essential features of the corresponding economic phenomenon and its individual species forms and did not determine fully the economic nature of this economic phenomenon of functions and the specific organizational method of formation.

3. In the Commercial Code of Ukraine, in the part devoted to the regulation of the operation of uniting enterprises, such a form of the specified organizational structure of the enterprise as the industrial-financial group is not provided.

4. Taking into account the urgent importance for the national economy of the industrial-financial group as one of the modern tools of strategic management in matters of structural adjustment and increasing the competitiveness of domestic enterprises, provisions concerning the regulation of the functioning of industrial-financial groups are proposed to be included in Chapter 12 of Section II of the Commercial Code of Ukraine.